

12 Groenekanroute

► Het landschap ten noorden van Utrecht heeft een laatmiddeleeuwse basis, die nog goed te herkennen is aan de langgerekte weilanden, rechte wegen en dwarskaden. Wel is er in de loop van de tijd veel aan toegevoegd. Zo volgt de wandeling twee keer de slingerende paden van voormalige landgoedparken. Verder passeert de route een 19e-eeuws fort van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en loopt een stukje parallel aan de A27 en de spoorweg – de lijnen van de 20e en 21e eeuw. Maar overheersend zijn de weiden, nu eens open, dan weer besloten en kleinschalig dankzij lange rijen wilgen en elzen.

Voordaan

Via de lommerrijke lanen van Groenekan bereikt de route het landgoedbos van **Voordaan (1)**. De oudste elementen van het bos dateren van de 18e eeuw. In het midden van de 19e eeuw is het bos sterk vergroot en zijn de waterpartijen aangelegd. In het park overheersen eiken en beuken en in het voorjaar kleurt de bodem geel van de narcissen die er in de economische crisis van de jaren dertig als werkgelegenheidsproject zijn geplant.

In 1924 is het landgoed in delen verkocht en bebouwd met (vooral) villa's. Daarmee werd de verbinding tussen het huis aan de Groenekanseweg en het park verbroken. De **Nieuwe Wetering (2)** ligt dwars op de langgerekte weidekavels. Het is vanuit de stad Utrecht bekeken de vierde ontginnings-

Waterplas De Hooge Kamp herbergt een groot aantal vogels (foto Harry Bunk)

basis, de vijfde – Maartensdijk – doet de route niet aan. Ze schampt langs de nieuwbouw die aan het lintdorp is vastgeplakt (zie de kadertekst).

Onverhard en boomrijk

Langs de Prinsenlaan liggen links van de weg enkele **drinkpoelen (3)** voor het vee, die ook een belangrijke natuurfunctie hebben. Ze zijn in de lengterichting vergroot, zodat er het hele jaar water in staat. Daardoor zijn het ideale plekken voor kikkers en salamanders die zich hierin voortplanten. In het kleinschalige landschap erachter scheiden lange rijen elzen en wilgen de kavels van elkaar. Ook hier gaan landbouw en natuur samen. De boeren zorgen dat het vee niet knabbelt aan de bomen, terwijl vrijwilligers

Landschap met middeleeuwse wortels

Rond 1350 begon de systematische ontginning van de veenwildernis ten noordoosten van Utrecht. Eerst werd in oost-west richting een kaarsrechte wetering gegraven om het

gebied te ontwateren. Loodrecht op die wetering werden percelen volgens een vaste maat uitgezet: rond de 1250 m lang en ongeveer 100 m breed. Na 1250 m lag er weer een dwarswe-

tering om het zojuist ontgonnen land te beschermen tegen wateroverlast uit de 'wildernis'. Zo ontstond een rationeel verkaveld land met de buiten de route gelegen Ezelsdijk (nu de

Huizingalaan in Utrecht) als eerste kade; daarna volgen de Voordorpse Dijk, Groenekanseweg en de Nieuwe Wetering, die in de route zijn opgenomen.

regelmatig de elzen en wilgen knotten. Daardoor blijven ze laag, geven weinig schaduw, waardoor de agrariërs er geen last van hebben. Via de bomenrijen en bijbehorende greppels kan het wild zich gemakkelijk verplaatsen; het zijn de groene natuurwegen in het landschap.

Vanaf de Nieuwe Wetering hebt u zicht op **Beukenburg (4)**. Tot 1925 lag hier een imposant landhuis, waar alleen het koetshuis en een boerderij van zijn overgebleven.

Slingerend langs roodendrons gaat de weg het beuken- en eikenbos in. Slingers en bos verwijzen naar het park bij Beukenburg, dat aangelegd was in de Engelse landschapstijl.

Veranderd landschap

Vorbij Groenekan is er veel veranderd. Zo is waterplas **De Hooge Kamp (5)** gegraven als zandwinningsplas en daarna gebruikt als stortplek voor grof puin. Rechts kruist de spoorlijn diagonaal het oude kavelpatroon. En even verder ligt **Fort Voordorp (6)** dat deel uitmaakt van de Nieuwe Hollandsche

Waterlinie, die het dichtbevolkte en welvarende westen van Nederland moest beschermen tegen aanvallen uit het oosten. De linie, aangelegd tussen 1815 en 1885, strekte zich uit van de Zuiderzee in het noorden tot de grote rivieren in het zuiden. Hij bestond uit een complex van sluizen, kanalen, kaden en dijken, waarmee in tijd van oorlog een gebied van 5 km breed onder water kon worden gezet. Forten waren nodig om dit waterstelsel te verdedigen. Zo moest Fort Voordorp, gebouwd rond 1870, een nabijgelegen inundatiekade beschermen. Als u het doodlopende weggetje inloopt, hebt u na ongeveer 100 m een mooi uitzicht op de bomvrije kazerne van het fort. De Voordorpse Dijk is een oude ontginningskade met enkele mooie boerderijen, zoals de dwarshuisboerderij aan de rechterkant (nr. 29). Dit woonhuis is eind 19e eeuw gebouwd door een welvarende boer die zich bij de aanleg van huis en tuin liet inspireren door de architectuur van landhuizen uit de omgeving.

Afstand:
12 km - 3 uur

Markering:
ANWB-bordjes en geel-
rood-gele stickers

Bereikbaarheid:
lijn 138 vanuit
Utrecht CS, halte
Groenekanseweg;
voorbij het spoor en de
A27 begint de route

Parkeren:
carpoolplaats aan de
Nieuwe Wetering, bij
benzinstation

